

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐẠO ĐỨC CÁCH MẠNG VÀO XÂY DỰNG ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TRONG SẠCH, VỮNG MẠNH

VŨ THỊ THU HÀ*

Tóm tắt: Đạo đức cách mạng là một nội dung quan trọng trong hệ thống tư tưởng Hồ Chí Minh. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn coi trọng, quan tâm xây dựng đạo đức cách mạng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên xem đó là điều kiện để xây dựng Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh. Bài viết tập trung làm rõ đạo đức cách mạng gắn với xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh theo tư tưởng Hồ Chí Minh trên cơ sở đó đề xuất một số giải pháp nhằm xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam về đạo đức cách mạng, ngày càng trong sạch, vững mạnh.

Từ khóa: Đảng Cộng sản Việt Nam; đạo đức cách mạng; tư tưởng Hồ Chí Minh; trong sạch, vững mạnh; xây dựng Đảng.

Đặt vấn đề

Sinh thời Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn dành sự quan tâm đặc biệt tới đạo đức, đạo đức cách mạng. Sự quan tâm đó nhất quán, xuyên suốt từ lúc Người ra đi tìm đường cứu nước cho đến tận cuối đời. Thống kê trong di sản Hồ Chí Minh, có khoảng 50 bài nói và tác phẩm bàn về vấn đề đạo đức, đạo đức cách mạng. Theo Hồ Chí Minh, Đảng phải được xây dựng, củng cố về tư tưởng, chính trị, tổ chức và đặc biệt là xây dựng đạo đức cách mạng, từ đạo đức của đảng viên, cán bộ đến đạo đức của tổ chức - Đảng Cộng sản Việt Nam. Đảng, cán bộ, đảng viên của Đảng phải không ngừng tu dưỡng, rèn luyện đạo đức cách mạng, thường xuyên chỉnh đốn để vươn lên xứng đáng “là người lãnh đạo, là người đày tớ thật trung thành của nhân dân”, thực hiện thắng lợi sứ mệnh lịch sử mà dân tộc và nhân dân giao phó.

1. Đạo đức cách mạng gắn với xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh theo tư tưởng Hồ Chí Minh

Tư cách, đạo đức của người cách mạng được Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh đặt ra trước khi chuẩn bị thành lập Đảng và trong

suốt quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam. Ngay những trang đầu tiên của tác phẩm “Đường cách mệnh” (1927), Nguyễn Ái Quốc - Hồ Chí Minh bàn về “Tư cách một người cách mệnh”, sau đó mới bàn về con đường cách mạng, về những nhân tố đảm bảo cho cách mạng giải phóng dân tộc Việt Nam... Ngày 02-9-1947, trong tác phẩm “Cán bộ và đời sống mới” đăng trên Báo Sự thật số 88, thuật ngữ “đạo đức cách mạng” lần đầu tiên được Hồ Chí Minh nhắc đến: “Hỡi các bạn kia ơi! Các bạn phải hiểu rằng: trong lúc này, hoang phí xa xỉ là: Trái với tư cách của những người yêu nước, những người cán bộ. Trái với lòng dân, trái với đạo đức cách mạng. Trái với cả oai tín và thể diện của các bạn”¹. Ngày 10/10/1947, trong buổi lễ Bế mạc lớp Bồi dưỡng cán bộ (Lớp bồi dưỡng Cán bộ quân sự Trung ương của Quân đội) lần đầu tiên, nội hàm khái niệm này được Người nêu ra: “...nếu không có đạo đức cách mạng thì khó thành công. Muốn có đạo đức cách mạng phải có 5 điều sau đây: Trí - Tín - Nhân - Dũng - Liêm”², đồng thời, Người làm rõ các chuẩn mực này.

¹ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tập 5, tr.241.

² Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 5, tr.259.

* Đại học Thương mại.

Đặc biệt, trong cuốn “Sửa đổi lối làm việc” (viết xong vào tháng 10-1947), Hồ Chí Minh đã dành riêng một nội dung “2. Đạo đức cách mạng” thuộc mục III. TƯ CÁCH VÀ ĐẠO ĐỨC CÁCH MẠNG để bàn thảo sâu về đạo đức cách mạng: “tính tốt ấy gồm có năm điều: nhân, nghĩa, trí, dũng, liêm”³. Người khẳng định: “Đó là đạo đức cách mạng. Đạo đức đó không phải là đạo đức thủ cựu. Nó là đạo đức mới, đạo đức vĩ đại, nó không phải vì danh vọng của cá nhân, mà vì lợi ích chung của Đảng, của dân tộc, của loài người”⁴. Đồng thời, Người nêu ra 12 điều “tư cách của Đảng chân chính cách mạng” - đạo đức của tổ chức và căn dặn: “Muốn cho Đảng được vững bền. Mười hai điều đó chớ quên điều nào”⁵.

Về các phẩm chất, chuẩn mực đạo đức cách mạng và mối liên hệ giữa các phẩm chất, chuẩn mực được Người bàn rõ qua nhiều tác phẩm, bài nói như: “Đời sống mới” (1947); “Tư cách người công an cách mệnh” (tháng 3/1948); “Lời kêu gọi nhân kỷ niệm hai năm kháng chiến toàn quốc” (tháng 12/1948); cuốn “Cần Kiệm Liêm Chính” (1949)⁶; “Lời ghi ở trang đầu quyển sổ vàng của Trường Nguyễn Ái Quốc Trung ương” (9/1949); “Bài nói chuyện về bản Tổng cương và Điều lệ Đảng” (1950); “Thực hành tiết kiệm, chống tham ô, lãng phí, chống bệnh quan liêu” (3-1952); “Bài nói chuyện với bộ đội, công an và cán bộ trước khi vào tiếp quản Thủ đô” (5-9-1954); “Nói chuyện với anh chị em công chức ở Thủ đô” (30-11-1954); “Người cán bộ cách mạng” (3-3-1955); “Đạo đức cách mạng” (1955); “Ngày 1-5-1959”; “Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ Kiến An” (18-1-1960)... Đặc biệt, tháng 12/1958, trong bài “Đạo đức cách mạng”, đăng trên *Tạp chí Học tập*, Hồ Chí Minh đã trình bày một cách toàn diện, hệ thống với logic chặt chẽ từ nguồn gốc, vai trò, nội dung,

giá trị của đạo đức cách mạng. Để xây dựng đạo đức cách mạng, trong tác phẩm cuối cùng bàn riêng về vấn đề này, “Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân” (tháng 2-1969), Hồ Chí Minh yêu cầu Đảng, cán bộ, đảng viên của Đảng cần bài trừ, tiêu diệt chủ nghĩa cá nhân: “Mỗi cán bộ, đảng viên phải đặt lợi ích của cách mạng, của Đảng, của nhân dân lên trên hết, trước hết. Phải kiên quyết quét sạch chủ nghĩa cá nhân, nâng cao đạo đức cách mạng”⁷.

Đến tận trước lúc đi xa, Người căn dặn lại trong “Di chúc”: “Đảng ta là một Đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”⁸.

Hồ Chí Minh khẳng định: “Người cán bộ cách mạng phải có đạo đức cách mạng. Phải giữ vững đạo đức cách mạng mới là người cán bộ cách mạng chân chính... Mọi việc thành hay là bại, chủ chốt là do cán bộ có thấm nhuần đạo đức cách mạng, hay là không”⁹. Theo đó, đảng viên, cán bộ phải suốt đời phấn đấu hi sinh cho lý tưởng của Đảng, phải đặt quyền lợi của Đảng, của Tổ quốc lên trên hết và trước hết. “Đảng không phải là một tổ chức để làm quan phát tài. Nó phải làm tròn nhiệm vụ giải phóng dân tộc, làm cho Tổ quốc giàu mạnh, đồng bào sung sướng”¹⁰. Là cán bộ, đảng viên phải tận tụy, hết lòng hết sức phục vụ cách mạng, phục vụ nhân dân: “việc gì có lợi cho dân phải hết sức làm, việc gì có hại cho dân phải hết sức tránh”¹¹. Người cán bộ phải có một đời tư trong sáng, phải là tấm gương sáng trong công tác và cuộc sống... Khái quát hơn, đạo đức cách mạng trong tư tưởng của

³ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 5, tr.291-292.

⁴ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 5, tr.292-293.

⁵ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 5, tr.289-290.

⁶ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 6, tr.117.

⁷ Hồ Chí Minh *Sđd*, tập 15, tr.547.

⁸ Hồ Chí Minh *Sđd*, tập 15, tr.611.

⁹ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 9, tr.354.

¹⁰ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 5, tr.289.

¹¹ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 4, tr.51.

Người là: Trung với nước, hiếu với dân; Cần, Kiệm, Liêm, Chính, Chí công vô tư; Yêu thương con người và Tinh thần quốc tế chân chính, trong sáng¹².

Lúc sinh thời, trung thành các mặt công tác xây dựng Đảng kiểu mới của Lênin, trong sách "Thường thức chính trị" (1954), Hồ Chí Minh nêu, xây dựng Đảng có ba mặt: Tư tưởng, chính trị và tổ chức. Tuy nhiên, nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng cộng sản cầm quyền trong sạch, vững mạnh, chúng ta thấy, Người đặc biệt quan tâm, chú trọng xây dựng Đảng về đạo đức. Bởi, Người hiểu rõ, cách mạng trước hết phải có Đảng. Đảng có vững cách mệnh mới thành công, cũng như người cầm lái có vững thuyền mới chạy. Trong sức mạnh tổ chức đảng, vấn đề con người (đảng viên, cán bộ) là nhân tố có ý nghĩa quyết định nhất. Có con người tốt, có đảng viên, cán bộ tốt thì sức mạnh của Đảng được nhân lên. Ngược lại, con người không đáp ứng được yêu cầu của công tác cách mạng thì tổ chức suy yếu.

Tư cách, đạo đức của đảng viên, của tổ chức đảng là yếu tố quan trọng để xây dựng Đảng ta trở thành tổ chức chính trị thật sự trong sạch, vững mạnh. Các tổ chức cơ sở đảng có vai trò quan trọng trong việc giáo dục đạo đức cách mạng cho đội ngũ đảng viên. Đồng thời, mỗi đảng viên cần phải thường xuyên trau dồi, rèn luyện phẩm chất đạo đức cách mạng để xứng đáng là người đại diện cho ý chí và quyền lợi của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và toàn thể dân tộc, một lòng một dạ phấn đấu vì lợi ích tối cao của cách mạng, của Tổ quốc và nhân dân. Song, khi Đảng ở vị thế cầm quyền, dễ dẫn tới các nguy cơ và thách thức:

Thứ nhất, nguy cơ sai lầm về đường lối (quyết sách sai lầm). Hồ Chí Minh xem đốt nát là kẻ địch cần phải chống: "Đốt nát

cũng là kẻ địch. Địch đốt nát giúp cho địch ngoại xâm"¹³.

Thứ hai, Hồ Chí Minh coi "Tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu là kẻ thù của nhân dân, của bộ đội và của Chính phủ"¹⁴.

Thứ ba, là xa dân và mất dân quần chúng. "...cách xa dân chúng, không liên hệ chặt chẽ với dân chúng, cũng như đứng lơ lửng giữa trời, nhất định thất bại"¹⁵.

Vì vậy, "Là một Đảng lãnh đạo, Đảng ta cần phải mạnh mẽ, trong sạch, kiểu mẫu"¹⁶; là "hiện thân của trí tuệ, danh dự và lương tâm của dân tộc"¹⁷ trở thành những yêu cầu bức thiết và lâu dài mà lúc sinh thời Hồ Chí Minh luôn luôn nhắc nhở. Đảng khởi xướng, lãnh đạo, tổ chức, "đoàn kết phấn đấu, xây dựng một nước Việt Nam hoà bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh, và góp phần xứng đáng vào sự nghiệp cách mạng thế giới". Đây là một sứ mệnh vẻ vang nhưng cũng là một trọng trách to lớn dân tộc ủy thác cho Đảng. Do đó, Đảng phải hội tụ những giá trị tinh hoa của dân tộc và thời đại, và trước hết cần có đạo đức căn bản: "muốn giải phóng cho dân tộc, giải phóng cho loài người là một công việc to tát, mà tự mình không có đạo đức, không có căn bản, tự mình đã hủ hoá, xấu xa thì còn làm nổi việc gì?"¹⁸.

Có thể khẳng định, xây dựng Đảng về đạo đức chính là sự sáng tạo của Hồ Chí Minh, bổ sung vào những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác-Lênin về công tác xây dựng Đảng. Hồ Chí Minh chỉ rõ cho chúng ta thấy tầm quan trọng của đạo đức đối với tổ chức, coi đó là yêu cầu, nhiệm vụ lớn trong xây dựng một chính đảng cách mạng bởi theo Người: "...*chính trị là*: 1. Đoàn kết. 2. Thanh khiết từ to

¹³ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tập 5, tr.469.

¹⁴ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 7, tr.357.

¹⁵ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 5, tr.326.

¹⁶ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 7, tr.415.

¹⁷ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 9, tr.412.

¹⁸ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 5, tr.292-293.

¹² Hội đồng Trung ương chỉ đạo biên soạn Giáo trình quốc gia các bộ môn khoa học Mác-Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh (2003), *Giáo trình tư tưởng Hồ Chí Minh*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.

đến nhỏ"¹⁹. Khi nhấn mạnh, xây dựng Đảng về đạo đức là vấn đề có liên quan trực tiếp đến sinh mệnh của Đảng, đạo đức cách mạng là nhân tố quyết định Đảng Cộng sản Việt Nam cầm quyền trong sạch, vững mạnh, Hồ Chí Minh đã đưa yếu tố đạo đức vào trong chính trị gắn liền với đạo đức và văn hóa.

2. Xây dựng Đảng về đạo đức là một nội dung quan trọng nhằm xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh trong giai đoạn hiện nay

Quán triệt những quan điểm của Hồ Chí Minh về vai trò lãnh đạo của Đảng, về tầm quan trọng, nhiệm vụ bức thiết của công tác xây dựng đảng cộng sản cầm quyền trong sạch, vững mạnh, tại Đại hội VI (1986) của Đảng, trong đường lối đổi mới toàn diện, Đảng Cộng sản Việt Nam xác định: "Phát triển kinh tế là nhiệm vụ trung tâm, xây dựng Đảng là nhiệm vụ then chốt". Từ Đại hội VII (1991) cho đến nay, Đảng luôn kiên định, kiên trì: Xây dựng, chỉnh đốn Đảng là nhiệm vụ then chốt.

Văn kiện Đại hội XII nêu rõ: "Xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức"²⁰. Điểm mới ở đây là lần đầu tiên trong Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc, cùng với chính trị, tư tưởng, tổ chức, Đảng xác định, xây dựng Đảng về đạo đức là một nội dung trong công tác xây dựng Đảng. Đồng thời, Đại hội XII xác định, một trong sáu nhiệm vụ trọng tâm của nhiệm kỳ là: "Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ". Điều này, có cơ sở lý luận và thực tiễn rất sâu sắc từ tư tưởng, bài học kinh nghiệm lãnh đạo, rèn luyện đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Đặc biệt, Nghị quyết số 04-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương

Đảng Cộng sản Việt Nam khóa XII (30/10/2016) đã thẳng thắn chỉ ra 27 biểu hiện suy thoái thuộc 3 nhóm: Tư tưởng, chính trị; đạo đức, lối sống; "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ, trở thành như là "tám gương" để đảng viên, cán bộ tự soi vào, thẳng thắn nhìn nhận, sửa chữa; bên bi tu dưỡng, rèn luyện, nâng cao đạo đức cách mạng. Ngày 15-5-2016, Bộ Chính trị khóa XII, cũng đã ban hành Chỉ thị số 05-CT/TW về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Công tác xây dựng Đảng, lãnh đạo đất nước của Đảng Cộng sản Việt Nam đã nhận được sự ghi nhận, ủng hộ, tin tưởng của quốc tế: "Những nhiệm vụ mà các đồng chí đề ra là rất nặng nề, nhưng Việt Nam chắc chắn sẽ vượt qua được mọi khó khăn và sẽ chứng minh cho cả thế giới thấy rằng chủ nghĩa xã hội là một khả năng thực tế, rằng những nguyên tắc của chủ nghĩa Mác - Lênin nếu biết áp dụng phù hợp vào thực tế của mỗi dân tộc thì vẫn có giá trị, rằng tư tưởng Hồ Chí Minh, với tầm nhìn xa, trông rộng vẫn còn nguyên giá trị và việc tồn tại của một Đảng Cộng sản như một chính đảng lãnh đạo xã hội là phương thức duy nhất có khả năng duy trì những thành quả của cách mạng, duy trì nền độc lập, chủ quyền và tự do"²¹. Có thể khẳng định, một trong những nguồn gốc quan trọng của những thành tựu này, chính là Đảng đã có một quá trình vận dụng sáng tạo và phát triển của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trên mảnh đất hiện thực Việt Nam một cách phù hợp và hiệu quả, chứ không phải là giáo điều, rập khuôn, hay thực dụng và cơ hội. Đồng thời, Đảng chọn lọc, kết tinh và phát triển những kinh nghiệm lịch sử vô giá, để đất nước vững tin tiếp tục cuộc hành trình tất yếu trên con đường xã hội chủ nghĩa.

Tuy vậy, công tác xây dựng Đảng hiện nay còn tồn tại một số hạn chế gây ảnh hưởng tiêu

¹⁹ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 5, tr.75.

²⁰ Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tr.69.

²¹ Cơ quan Trung ương của Đảng Cộng sản Việt Nam, *Báo Nhân dân*, số ra ngày 20/9/2000, tr.5.

cực trực tiếp tới năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu, vai trò lãnh đạo, vị thế cầm quyền của Đảng đối với cách mạng, sự tồn vong của chế độ và vận mệnh của dân tộc.

Vì vậy, để xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam trong sạch, vững mạnh, dù oai tín, dù “tâm”, dù “tâm” lãnh đạo cách mạng tới thắng lợi hoàn toàn, trong thời gian tới cần chú trọng, kiên trì và quyết tâm thực hiện một số giải pháp sau đây:

Một là, tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW của Bộ Chính trị (khóa XII), gắn với thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về xây dựng, chỉnh đốn Đảng

Nội dung này cần được tiếp tục đẩy mạnh với tinh thần kiên quyết, kiên trì, “xây” đi liền với “chống”. Đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) là một giải pháp quan trọng của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng; góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh về chính trị, tư tưởng, tổ chức và đạo đức, xây dựng đội ngũ cán bộ, nhất là đội ngũ cán bộ cấp chiến lược đủ năng lực, phẩm chất, ngang tầm nhiệm vụ; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống và những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu.

Hai là, đề cao tính tự giác, nêu gương trong tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo các cấp, người đứng đầu cơ quan, đơn vị

Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Đạo đức cách mạng không phải trên trời sa xuống. Nó do đấu tranh, rèn luyện bền bỉ hàng ngày mà phát triển và củng cố. Cũng như ngọc càng mài càng sáng, vàng càng luyện càng trong”²².

Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về xây dựng, chỉnh đốn Đảng đã khẳng định: “Nguyên nhân sâu xa, chủ yếu của tình trạng suy thoái ở một bộ phận cán bộ, đảng viên trước hết là do bản thân những cán bộ, đảng viên đó thiếu tu dưỡng, rèn luyện;... sa vào cá nhân ích kỷ, hẹp hòi, bị cám dỗ bởi các lợi ích vật chất, không làm tròn trách nhiệm, bổn phận của mình trước Đảng, trước dân”²³. Vì vậy, để Đảng trong sạch, vững mạnh, trước hết, mỗi cán bộ, đảng viên phải không ngừng tự tu dưỡng, rèn luyện bản thân theo tiêu chí, chuẩn mực đạo đức được xác định và quy định, nhất là cán bộ lãnh đạo các cấp, người đứng đầu cơ quan, đơn vị.

Ba là, đẩy mạnh đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, tham nhũng, lãng phí, quan liêu

Sinh thời, bên cạnh yêu cầu cán bộ, đảng viên của Đảng phải kiên trì tu dưỡng và thực hành đạo đức cách mạng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đồng thời cũng chỉ rõ, chủ nghĩa cá nhân trái ngược với đạo đức cách mạng; “Tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu, dù cố ý hay không, cũng là *bạn đồng minh* của thực dân và phong kiến... Nó phá hoại đạo đức cách mạng của ta là cần, kiem, liêm, chính”²⁴. Vì vậy, Đảng cần kiên quyết, đẩy mạnh đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, tham nhũng, lãng phí, quan liêu... nhằm góp phần cảnh tỉnh, giáo dục, rèn luyện cán bộ, đảng viên về mọi mặt, củng cố niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước.

Bốn là, phát huy vai trò của nhân dân trong giám sát cán bộ, đảng viên tu dưỡng, rèn luyện đạo đức

Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh: Nhân dân là lực lượng đông đảo, rộng khắp, họ thấy rõ, thấy đầy đủ những thiếu sót cần phải phê bình, góp ý cụ thể cho cán bộ, đảng viên... “Họ chẳng những trông thấy những người tốt, việc tốt, mà họ cũng trông thấy những người xấu,

²² Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tập 11, tr.612.

²³ Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương (khóa XII)*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, tr. 24-25.

²⁴ Hồ Chí Minh (2011), *Sđd*, tập 7, tr.357-358.

việc xấu trong Đảng”²⁵. Để “biết rõ cán bộ và nhân viên tốt hay xấu”, “ưu điểm và khuyết điểm của các cơ quan”, Đảng cần tiến hành công tác kiểm soát bởi “muốn kiểm soát đúng thì cũng phải có quần chúng giúp mới được”²⁶... Vì vậy, Hồ Chí Minh luôn chủ trương: “Dựa vào ý kiến của dân chúng mà sửa chữa cán bộ và tổ chức của ta”²⁷.

Năm là, đấu tranh chống nhận thức và hành động phi đạo đức, hủ hóa cũng như các quan điểm sai trái, thù địch về đạo đức, lối sống.

Trong điều kiện thông tin nhiều chiều, cần phải hết sức cảnh giác trước những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch; nhận biết và đấu tranh trước những quan niệm sai trái, những lối sống lệch lạc, thiếu chuẩn mực nảy sinh từ mặt trái của cơ chế kinh tế thị trường như: Chủ nghĩa cá nhân, chủ nghĩa hưởng lạc, chủ nghĩa vị kỷ, chủ nghĩa vị lợi... Cần giác ngộ, chủ động, tích cực xây dựng ý thức đạo đức cách mạng và tổ chức thực hành đạo đức cách

mạng; chuyển hóa các quan điểm, tư tưởng đạo đức cách mạng thành tình cảm đạo đức cách mạng (lễ sống, lương tâm, danh dự...), thành hành động, việc làm trong công tác và lối sống hằng ngày...

Kết luận

Công tác xây dựng Đảng về đạo đức, một lần nữa vừa được khẳng định trong Dự thảo các văn kiện trình Đại hội XIII của Đảng, hiện nay đang được đại hội đảng bộ các cấp tiến hành thảo luận nhằm làm sáng rõ hơn. Có thể khẳng định, việc làm sáng rõ hơn và đưa nội dung, nhiệm vụ cụ thể của xây dựng Đảng về đạo đức vào Văn kiện Đại hội XIII sẽ tạo nên động lực và sức chiến đấu mới cho công tác xây dựng Đảng, góp phần thúc đẩy sự nghiệp đổi mới, xây dựng, phát triển bền vững đất nước; bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, thực hiện thắng lợi hoàn toàn mục tiêu: Dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. ■

Tài liệu tham khảo:

1. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, tập 4, 5, 6, 7, 9, 11, 15.
2. Hội đồng Trung ương chỉ đạo biên soạn Giáo trình quốc gia các bộ môn khoa học Mác-Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh (2003), *Giáo trình tư tưởng Hồ Chí Minh*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội.
3. Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
4. Cơ quan Trung ương của Đảng Cộng sản Việt Nam, *Báo Nhân dân*, số ra ngày 20/9/2000.
5. Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương (khóa XII)*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội.

²⁵ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 5, tr.302.

²⁶ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 5, tr.325.

²⁷ Hồ Chí Minh, *Sđd*, tập 5, tr.338.